

Form, da jeg ikke har beløvet mig paa, at Discussionen skulde komme ind paa dette Gebeet; men jeg maa protestere imod, at man tillægger disse Theorier saa megen Vægt, som man ellers, og det vistnok med Grund, er tilbøielig til at tillægge Ytringer af den ærede Rigsdagsmand for Holst. Amts 2den Valgkreds (Tscherning); thi jeg troer ingenlunde, de ere holdbare og gennemførlige.

Kraiberg: Til hvad den ærede Ordfører httrede, skal jeg kun sige, at det, der blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Holst. Amts 2den Valgkreds (Tscherning), vil naturligvis passe ganske fortrinligt, naar den Tid kommer, da Skolen bliver en reen communal Anstalt, men det svarer aldeles ikke til de nuværende Forhold. Naar han har bestykt Lærerne i det Hele, og navnlig de Lærere, som søge Forflyttelse, for Egennytte, ja, saa vil jeg dertil svare, at den Feil dele Lærerne med Mænd af alle andre Samfundsklasser, som paa lovlig Maade stræbe at arbejde sig frem til en bedre Voksstilling, ikke blot til Fordeel for sig selv, men ogsaa for, understøttede af heldige Vilkaar, at kunne virke til større Held for det Samfund, den Kreds, hvori de leve.

Tscherning: Det ærede Medlem maa vel lægge Mærke til, at hvad jeg udtalte var et Svar paa det, det ærede Medlem havde udtalt; han havde nemlig sagt: Naar man seer en Lærer efter 6 Maanedes Forløb søge et andet Embede, saa maa man ikke forundre sig derved; men det forundrer jeg mig over, og jeg troer med Rette, og det er ligeoverfor en Fremstilling af den Art, at jeg siger, at Manden, der vil tjene det Offentlige, skal under saadanne Omstændigheder vide at sætte sin Egennytte tilside; han skulde enten ikke have søgt Embedet, eller ogsaa skulde han blive saalænge i det, at han idetmindste havde lidt et Par Saaler op dervi. Jeg skal ikke videre indlade mig paa denne Forhandling; thi jeg skal med den ærede Ordfører erkjende, at det vilde være urigtigt at forbyde sig i en Undersøgelse af den Art. Jeg skal kun udtale, at jeg ikke kan erkjende hans Opfattelse af den hele Sag

for at være rigtig. Jeg holder mig overbevist om, at jo mere man søger tilbunds i denne Sag rundt omkring og søger Forbilleder paa andre Steder, desto mere skal man komme til at see, at Undervisningen efterhaanden, som man mere har overgivet den til Kommunen selv, er gaaet fremad og har virket til Oplysning for hele Samfundet. Hvor Undervisningen har været en Statsag, er det en Selsfølge, at der bliver en Tid, hvor der fra Statens Side bliver et meget skarpt Tilsyn med Kommunerne; men det er ogsaa Alt, hvad der behøves. Jeg skal ikke forfølge denne Sag videre.

Winther: Jeg antager ikke, at det er heldigt, at der kommer nogen Lov om dette Forhold; der kan vistnok næsten ikke gives en Lov derved, uden at den kommer til paa en forstyrrende Maade at gribe ind i deres Retigheder, som ifølge Loven af 8de Marts 1856 enten indstille eller kalde til Skolelærerembeder. Jeg troer, at der allerede nu paa anden Maade kan raades Bod paa de Ulemper, der kunne framkomme af de forhaandenværende Forhold; jeg troer, at det maa staa i de Vedkommendes Magt at stille visse Betingelser for Indstillingerne. Jeg troer ikke, at man kan tvinge Nogen til at indstille til et Embede, naar man ikke kan faae den Vedkommende til paa en vis Tid at binde sig til Embedet, og jeg kan ikke antage, at det er en fornuftig Mening af den Lov, som jeg for omtalte, at en Betingelse af den Art ikke skulde kunne stilles. Jeg kan dernæst ikke tilbageholde den Bemærkning, at naar man har Embeder, som ikke kunne antages at give et tilstrækkeligt Veberlag for Folk, der have naaet en vis Videre gaaende Uddannelse, saa skal man uden videre store Vanskeligheder tillade, at Folk, der ikke have gennemgaaet en saa vidtløftig Skole, kunne faae disse Embeder, og dersom man gjør det og altsaa faaer Folk i disse Embeder, som ikke kunne blive ansatte i visse andre større, saa risikerer man jo ikke denne hyppige Sagen bort fra de Embeder, som ere de lavest lønnede. Man skulde ikke gjøre de strenge Forbringer med Hensyn til Examen for dem, der skulde være Lærere i slige mindre Embeder, saa vilde vistnok en af de hyppigste Grunde til